

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

S T U D Y

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2022

TATAISO YA HO TSHWAYA

MATSHWAO: 100

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le maqephe a 10.

KAROLO YA A: MOQOQO**Dintlha tsa tataiso tsa meqoqo****1.1 Botlokotsebe ba bongwaneng ba ka.**

Mohlahlobuwa o ngola moqoqo ka botlokotsebe ba bongwaneng.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqong ona mohlahlobuwa a ka qoqa ka botlokotsebe boo a ileng a bo etsa nakong e fetileng e sa le ngwana.
- A ka hlalosa maikutlo a hae kajeno ka seo a ileng a se etsa bongwaneng ba hae, jj.

[50]**1.2 Bohloko ba ho hodiswa ke motswadi a le mong.**

Moqoqong ona mohlahlobuwa o qoqa ka mabaka a etsang hore batswadi ba iphumane ba lokela ho hodisa bana ba le bang.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka hlalosa kamoo ho leng bohloko kateng ho hodiswa ke motswadi a le mong.
- A ka fana ka keletso hodima qaka ena, jj.

[50]**1.3 Ebe o bona leano la mmuso la ho kwala dikereke nakong ya ho kginwa ha metsamao ya batho ka lebaka la COVID-19 e le tsela e nepahetseng? Dumellana kapa o hanane le sehlooho sena.**

Mofuteng ona wa moqoqo mohlahlobuwa o kgetha lehlakore, o lokela ho tshehetsa lehlakore la hae la sehlooho ka ho totobatsa ntlhakemo ya hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa ha a dumellana le sehlooho a hlakise kamoo ho kwalwa ha dikereke ho bileng le kgahlamelo e ntle maphelong a batho ba bangata kateng.
- Mohlahlobuwa ha a hanana le sehlooho a hlakise kamoo ho kwalwa ha dikereke ho bileng le kgahlamelo e mpe kateng setjhabeng le dikerekeng, jj.

[50]**1.4 Tse ding tsa ditsi tsa tlhokomelo ya maqheku tsa poraefete di bonahala di tshwara maqheku hantle leha ka dinako tse ding di ntse di na le bohlotso bo itseng. Tshohla sehlooho sena o ipapisitse le tshwaro e ntle le e mpe ya maqheku.**

Mofuteng ona wa moqoqo mohlahlobuwa o tshehetsa mahlakore a mabedi a taba mme qetellong a hlalise ntlhakemo ya hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a tshehetse mahlakore a mabedi a taba ka ho seholla bobele ho thoholetsa botle bo etsahalang ditsing tsa tlhokomelo ya maqheku, jj.

[50]

1.5 Bomatjhonisa ba qhekanyetsa batho.

Mofuteng ona wa moqoqo mohlalobuwa o tebisa maikutlo le ho hlalosa sehlooho ka botebo.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- A ka hlakisa kamoo bomatjhonisa ba qhekanyetsang batho ba adimileng ditjhelete ho bona kateng, jj.
- A ka hlahisa tharollo qakeng ena.

[50]**1.6 Setshwantsho sa 1.6.1; 1.6.2 le 1.6.3**

- Moqoqong ona mohlalobuwa o boha setshwantsho, mme o iqapela sehlooho ka mohopolo wa sehlooho o qholotswang maikutlong a hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqo ona o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe, ho latela moelelo oo a o fumanang ka setshwantsho.

[50]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50**

KAROLO YA A: MOQOQO**Ditaelo ho motshwai:**

- Mohlahlobuwa o tlameha ho ngola ka sehlooho se le SENG FEELA karolong ya A, mme a ngole ka dihlooho tse PEDI karolong ya B.
- Karolo ka nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng bakeng sa ho tshwaya tema ka nngwe.
- Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae.
- Ha mohlahlobuwa a **tswile lekoteng** moqoqong, etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a Abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kगतong ya pele feela boemong bo tlase.
 - Mohlahlobuwa a Abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela boemong bo tlase.
 - Mohlahlobuwa a Abelwe matshwao bakeng sa sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya moqoqo:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang:

/	bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
—, +	bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
mn	bakeng sa mongolo (<i>orthography</i>) o fosahetseng;
mp	bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
mt	bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng;
p	bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
^	bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa mantswe;
//	bakeng sa ho arola diratswana;
←	bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
↑↓	bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.

ELA TLHOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo.
- Matshwao a 0–50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya phihlello e arotswe habedi ho hlahisa boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la Sebopeho lona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare le Moralo	30	DM =
Puo le Setaele le Tokiso ya diphoso	15	PST =
Sebopeho	05	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA A: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – (MATSHWAO A 50) SESOTHO PUO YA LAPENG (HL) – SLKT

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehlang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO Nehelano ya sehlooho: tihophiso ya mehopololele dintlha, kelohloko ya baamohedi ba ditaba, maikemisetso le maemo	28–30 -nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehlang ya sehlooho, e supang bokgoni bo ikgethang -mehopololele e bontsha boqhetsese, e phephetsa monahano, mme ke e sutsitseng -e hlophisitswe ka tsela e ikgethang/babatsehlang, mme e momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	22–24 -nehelano e ralehlang hantle haholo -mehopololele e tsamaellana le sehlooho ka botlalo, e a kgahlisa, mme e na le bopaki ba mehopololele e sutsitseng -o hlophisitswe hantle haholo, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	16–18 - nehelano ke e kgotsofatsang ditlokoheho; - mehopololele e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang; - o hlophisitswe ka tsela e utlwisisehang mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	10–12 -nehelano e momahane mona le mane; -mehopololele ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang; -ho na le bopaki bo seng bokae ba tihophiso le momahano ya nehelano	4–6 -nehelano e tswile lekoteng hohang; -mehopololele ke e sa tsepamang e dubakaneng; -ha e utlwahale, mme dintlha di a phetakakwa; -ha e a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo.
	25–27 - nehelano e tswileng matsoho leha e haellwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehlang; - mehopololele ke e sutsitseng mme e bontsha boqhetsese; - o hlophisitswe hantle haholo ka tsela e ikgethang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo.	19–21 - Nehelano e radilweng hantle; - mehopololele ke e loketseng mme ke e thahasellisang - o hlophisitswe hantle ka tsela e bontshang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo.	13–15 -nehelano e a kgotsofatsa leha e sa hlaka mona le mane -mehopololele e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng -ho na le tihophiso le momahano e itseng ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	7–9 -nehelano boholo e tswile lekoteng -mehopololele ha e a momahana ka tshwanelo, mme e a lahlehisa -nehelano e na le bopaki bo fokolang haholo ba tihophiso le momahano	0–3 -boiteko ha bo yo ba ho arabela sehlooho -mehopololele e tswile lekoteng ka ho phethahala, ha e a nepahala -nehelano ha e a tsepama sehloohong, mme e dubakane
MATSHWAO A: 30 PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejiisetara, setaele, tlotlontse ke tse lokelang sepheo/tshusumetso le maemo Kgetho ya mantswa Tshebediso ya puo le tiwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto	14–15 - sehalo, rejiisetara, setaele tlotlontse di loketse sepheo ka tsela e babatsehlang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshupo ka tsela e tsotshang - o sebedisitse sehalo se sefutho mme se susumetsang ka tsela e ikgethang - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe ka bokgoni bo tsotshang haholo.	11–12 - sehalo, rejiisetara, setaele le tlotlontse di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo haholo; - tshebediso ya puo e matla mme ho sebedisitswe sehalo se loketseng ka nako tsohle; - boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto; - o radilwe hantle haholo.	8–9 -sehalo, rejiisetara, setaele le tlotlontse di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; -tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanelo; -puo ya bonono ke e loketseng, mme e sebedisitswe ka tshwanelo; -sehalo se sebedisitswe ka tshwanelo; -o radilwe ka tsela e mahareng feela;	5–6 -sehalo, rejiisetara, setaele le tlotlontse ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -puo e sebedisitswe feela ka tsela ya motheo -sehalo mmoho le moelelo o hlalishang ke moqoqo ke tse sa lokelang -ho sebedisitswe tlotlontse ya motheo feela	0–3 -puo e sebedisitswe ha se e utlwisisehang -sehalo, rejiisetara, setaele le tlotlontse ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo -tshebediso ya tlotlontse e haellang haholo hoo nehelano e sa utlwisisehang
MATSHWAO A: 15	13 - tshebediso ya puo ke e matla mme e loketseng maemo - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe ka bokgoni bo tsotshang.	10 - tshebediso ya puo ke e nepahetseng, mme e susumetsang sehalo sa moqoqo; - sehalo ke se matla mme se loketseng; - ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe hantle.	7 -tshebediso ya puo ke e kgotsofatsang leha ho na le ho se tsamaellana mona le mane -Ka kakaretso sehalo ke se loketseng leha puo ya bonono e le e haellang	4 -puo ke ya motheo feela, mme e sebedisitswe ka tsela e haellang -popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako -tlotlontse e haella haholo feela	
SEBOPEHO Makgetha a tema: popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana.	5 - kgodiso ya sehlooho ke e babatsehlang - katoloso ya mehopololele ya sehlooho ke e ikgethang - dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	4 - mehopololele ke e hodisang sehlooho ka tshwanelo - momahano e bopilweng ke e supang bokgoni; - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle haholo	3 - mehopololele ke e loketseng e hodisang sehlooho ka tsela e mahareng - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle; - moqoqo o ntse o hlalisha moelelo.	2 -e meng ya mehopololele ke e utlwalang -dipolelo le diratswana di na le diphoso -moqoqo o a utlwisiseha leha o le diphoso tse itseng	0–1 - mehopololele ya bohlokwa e a haella -dipolelo le diratswana tse hlalishitswe ke tse fosahetseng -moqoqo ha o na moelelo o lebeletsweng
MATSHWAO A: 5					

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANANO**POTSO YA 2****2.1 LENGOLO LA SETLWAEDI/SETSWALLE****Sebopeliso**

- Aterese e nngwe, ya mongodi, mme e ngolwa e qala hodimo bohareng ba leqephe ho tloha tsohong le letshehadi ho ya ho le letona;
- Aterese e ngolwa ka mokgwa wa boloko; ha ho ngolwe matshwao a puo, ntle le ha ho sebedisitswe aterese ya lebokoso la poso;
- Aterese ya moamohedi (ya ngollwang) ha e hlahiswe mofuteng ona wa lengolo;
- Kamora mohla ho tloha mola, ebe ho tla tumedisiso;
- Seratswana sa selelekela se lokela ho ba sekgutshwanyane;
- Mmele wa lengolo o ahwe ka diratswana tse seng kae;
- Qetelo ya lengolo ke e kgutshwane ka tlwaelo, mme e phethela ditaba;
- Lengolong la setlwaedi ha ho hlokehe hore o ngole fane ya hao.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa o ngola lengolo ho tshedisa motswalle wa hae le ho itlhalosa hore o hlotswe ka tlasa mabaka afe ho ya lepatong.
- A hlahise le kamoo a amehileng maikutlo kateng.

[25]**2.2 LENGOLO LA SEMMUSO****Sebopeliso**

Diatereise di pedi;

Aterese ya mongodi wa lengolo e ngolwa e qala mahareng a leqephe ho leba ka letsohong le letona, e nto latelwa *ke letsatsi, kgwedi le selemo*, feela jwalo ka lengolo la setlwaedi;

Aterese ya ya ngollwang (moamohedi) e ngolwa ka letsohong le letshehadi.

Aterese ya moamohedi e etellwe pele ke maemo a tshebetso a ya ngollwang, ebe ho latela aterese ya hae ka botlalo;

Tlasa aterese ho ngolwe tumedisiso (monghadi, mofumahadi kapa mofumahatsana) kapa dikgutsufatso tsa tsona (Mong/Mof/Mofts);

Tlasa tumedisiso ho ngolwa *sehlooho* – se totobatsang sepheo sa lengolo leo;

Kamora sehlooho ho ngolwa seratswana sa selelekela seo e leng ntshetsopele ya ditaba;

Ho feta mona seratswana se seng le se seng ke se matlafatsang mahlakore a fapaneng a taba eo ho buuwang ka yona. Ho suiwe mola pakeng tsa diratswana;

Qetelo le yona ke ya puo ya semmuso, mme e ka ngolwa e le 'Ka botshepehi', 'Wa tsena', 'Ka boikokobetso', jj.

Ya ngolang lengolo o lokela ho saena pele. A nto ngola lebitso la hae ka botlalo ka tlase.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa o ngola lengolo le yang ho Letona la Sepolesa a kopa tharollo le ho hlokomedisa Letona ka ho kwetelwa ha ngwanabo;
- A hlahise kamoo maikutlo a hae le a lelapa ka kakaretso a amehileng habohloko kateng.

[25]

2.3 PUISANO

Ena ke tsela eo batho ba babedi ba kenang puisanong ho buisana ka taba kapa ntlha e itseng. E mong o botsa potso mme e mong o arabela potso eo.

Sebopelo:

- E ngolwa e le ho puo ya mmui;
- Matshwao a di-a-bulwa-di-a-kwala ("...") ha a sebediswe, a ka sebediswa ha feela a sebedisitse mantswe a sebui se itseng;
- Lebitso la sebui le ngolwe ka letsohong le letshehadi la leqephe, le bile le latelwa ke letshwao la kgutlopedi (jk. Moleboheng:)
- Polelo e nngwe le e nngwe e lokela ho ba le karabelo ya polelo e sa tswa buuwa;
- Sehlo le puo e sebediswang di tla itshetleha kamanong ya dibui;
- Ho tlotwe mola dipakeng tsa sebui ka seng ho etsa hore mosebetsi o balehe habonolo esita le ho ba makgethe.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlalobuwa o lokela ho ngola puisano pakeng tsa batho ba babedi, e le ho tlosa kgwao e tliswang ke dipuopuo tse tletseng ka moento wa Covid-19.

[25]

2.4 PUO

Sebopelo

- Pulo e ka ba polelo kapa polediso ya bohlae, e tla hohela le ho qahamisa ditsebe tsa bamamedi;
- Dintlha di hlophiswe ka boqhetseke hore puo e phalle;
- Dipolelo e be tse kgutshwane, tse kenyeleditseng bonono ho natefisa;
- Puo e phalle: ho be le selelekela, mmele wa dintlha tse momahaneng le qetelo e monate;
- Dintlha e be tse kgolwehang.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlalobuwa a ngole puo eo a tlang ho nehelana ka yona ho baithuti ba sa fetelang dikereiting tse ka pele e le ho ba kgothatsa le ho ba fa morolo selemong sena se setjha sa dithuto.

[25]

2.5 ATIKELE E YANG KORANTENG

Ena ke tokomane ya dikgokahano e yang dikoranteng.

Sebopeho

- Atikele e ba le sehlooho se matla se bileng se hohela mahlo a mmadi;
- Lebitso la moqolotsi wa ditaba le sebaka seo atikele e ngolletsweng teng di ngolwa ka hodima seratswana sa pele;
- E arolwa ka dikholomo tse bopilweng ka diratswana tse kgutshwane;
- Ditaba di hlahiswa ka sebopeho sa phiramiti/fanele.

ELA THLOKO: Ha mohlalobuwa a sa ngola atikele ka mokgwa wa dikholomo/boloko, a se fuwe kotlo.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka qala pele ka sepheo sa atikele e leng ho ntsha mathata a bakwang ke ho ema meleng e melelele bakeng sa ho amohela tjelete ya namolo ya mmuso e fumanwang Kantorong ya Poso.
- A fane ka dikeletso moo a eletsang mmuso hore ho ka etswa jwang ho potlakisa ditsela le mekgwa eo baamohedi ba tjelete ena ba ka e fumantshwang kateng.

[25]

2.6 TEKOLOKAKARETSO

Ena ke tokomane eo ho ahlolwang sebaka kapa ketsahalo e itseng.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a bue ka botle ba phepo ya bana dikolong, jk bana ba hlokang dijo malapeng ba a ja mme ba kgona ho tsepamisa maikutlo dithutong tsa bona, jj
- Mohlahlobuwa a bue ka bobbe bo ka tliswang ke phepo ena, jk. Bana ba ka kudiswa ke dijo tse felletsweng ke nako, jj.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:

50

MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:

100

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO

Ditaelo ho Motshwai:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka dihlooho TSE PEDI karolong ena.
- Ha mohlahlobuwa a tswile lekoteng nehelanong etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopelo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa ditema tsa hae.
 - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae: Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshehetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratswana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema tsa kgokahano:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang.

- / bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
- , + bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- mn** bakeng sa mongolo (*orthography*) o fosahetseng;
- mp** bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- mt** bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng kapa moo ho hlokehang letshwao la puo;
- p** bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
- ^ bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa mantswe a mang;
- // bakeng sa ho arola diratswana;
- ← bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
- ↑↓ bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.

ELA TLHOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa ditema tsa kgokahano.
- Matshwao a 0–25 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare, Moralo le Sebopelo	15	DMS. =
Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	10	PST =
Matshwao ohle	25	

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
<p>DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO</p> <p>(Nehelano le mehopollo)</p> <p>Ho rala, ho hlophisa mehopollo</p> <p>Kelohlolo ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba le matshwao/makgetha a tema le maemo</p> <p>MATSHWAO A: 15</p>	<p>13–15</p> <p>-Nehelano e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang</p> <p>-Mehopollo e matla e sutsitseng</p> <p>-Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema</p> <p>-Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong</p> <p>-Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho</p> <p>-Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa feela.</p>	<p>10–12</p> <p>-Nehelano e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema</p> <p>-Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong</p> <p>-Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho</p> <p>-Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa feela.</p>	<p>7–9</p> <p>-Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema</p> <p>-Nehelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong mme ho na le ho kgera ho itseng</p> <p>-Mehopollo le dikahare di na le momahano e amohelehang</p> <p>-Ke dintlha tse itseng feela tse tshhehetsang sehlooho</p> <p>-Ka kakaretso sebopeho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse itseng</p>	<p>4–6</p> <p>-Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema</p> <p>-Nehelano ha e a tsepama sehloohong ka ho phethahala mme e a kgera</p> <p>-Mehopollo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng</p> <p>-Sehlooho se tshhehetswa ke dintlha tse itseng feela</p> <p>-Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo</p>	<p>0–3</p> <p>-Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema</p> <p>-Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo</p> <p>-Mehopollo le dikahare ha di na momahano</p> <p>-Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhehetsang sehlooho</p> <p>-Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopeho se nepahetseng</p>
<p>PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO</p> <p>Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo.</p> <p>Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswe, matshwao a puo le mopeleto.</p> <p>MATSHWAO A: 10</p>	<p>9–10</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka tsela e babatsehang</p> <p>-Tshebediso ya puo e nepahetse ebile e bopehile hantle haholo</p> <p>-Nehelano ha e na diphoso</p>	<p>7–8</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle</p> <p>-Ka kakaretso tsebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle</p> <p>-Tshebediso ya tlotlontswe e ntle haholo</p> <p>-Nehelano boholo ha e na diphoso</p>	<p>5–6</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo</p> <p>-Nehelano e na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo</p> <p>-Tshebediso ya tlotlontswe ke e lekaneng</p> <p>-Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo</p>	<p>3–4</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hanyane</p> <p>-Tshebediso ya puo e fosahetse ebile e tletse diphoso tse ngata</p> <p>-Tshebediso e seng kae ya tlotlontswe</p> <p>-Moelelo o nyotobeditse</p>	<p>0–2</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo</p> <p>-Nehelano e tletse diphoso e dubakane</p> <p>-Tlotlontswe ha e dumellane le maemo</p> <p>-Diphoso di nyotobeditse moelelo haholo.</p>